

Temné právo: Zákon a pořádek na Dark Webu

Nejspíš jste o Dark Webu už slyšeli. Temné a podivné místo kdesi v hloubi internetu, na kterém je možné koupit úplně cokoli, od drog přes únosy až po vraždy. Samozřejmě za kryptoměny. Dvě věci jsou fascinující - zaprvé, že taková definice Dark Webu neodpovídá realitě, a zadruhé, že to funguje. Není překvapením, že Dark Web je Divoký západ, ale jak je možné, že se na Divokém západě lidé domluví, aniž by se znali?

Je to v konečném důsledku zajímavá otázka starého dobrého oboru ekonomie a práva. Tom W. Bell přijel před časem na VŠ CEVRO Institut a studentům vyprávěl o tom, že vlády budoucnosti nebudou vypadat jako ty současné. Vláda se decentralizuje. A o tom, že už se to děje. Tom Bell je profesor práva, kterého fascinují alternativní druhy vládnutí. Před mnoha lety, kdy ještě internet zajímal jenom pár nadšenců, přišel s předpovědí budoucnosti. Podle něj se bude nejrychleji vyvíjet oblast 1) internetu, 2) alternativního řešení sporů a 3) práva neomezeného fyzickým teritoriem. A stalo se - jedním z výsledků je Dark Web.

Šero na dosah myši

Temný web umí být opravdu temný. Hned zkraje je nutné upozornit, že jsou na něm gigabajty toho nejhoršího, co kdy lidé stvořili - zneužívání dětí. A nelegálního obsahu je tam mnohem více, typicky jde o prodej drog, z nichž nejčastější je marihuana. Nelze ale ani zdaleka tvrdit, že na Dark Webu je cokoli, protože spousta obchodů nedává smysl a nemáme o nich žádný záznam.

Často se totiž mluví o tom, že je na Dark Webu možné objednat si nájemnou vraždu. Oproti nákupu marihuany má ale taková transakce dva zásadní rozdíly. Zaprvé u nájemné vraždy není obvyklou obavou strach ze zachycení transakce mezi objedávajícím a vrahem. Anonymizací transakce a šifrováním komunikace si určitě neuškodí, ale zůstávají stopy na místě činu a především motiv. Zadruhé jde o zpravidla o jednorázový kontrakt bez opakování v budoucnosti. Tomu anonymita naopak škodí, protože objedávající pošle peníze a „nájemný vrah“ nemá žádnou motivaci čín vykonat. Ostatně, o žádné takové vraždě dosud není žádný doklad a doklady máme pouze o objednávkách, u kterých na druhé straně místo nájemného vraha seděl pravděpodobně veselý teenager, který jen inkasoval snadné peníze.

Obdobné je to s celou řadou dalších černých skvrn temné strany internetu. Únosy? Také nedávají velký smysl. Red Rooms? Tajemné místnosti, v nichž se na zakázku streamuje online mučení, ďábelská chirurgie nebo vraždy? Ani náhodou. Snuff, tedy prodej videonahrávek vražd za účelem zisku? Jenom mýtus.

Někde je to stále spíše mýtus, ale dlouho být nemusí, třeba terorismus. Tady je dobře známo, že teroristé využívají některých nástrojů Dark Webu ke komunikaci, ale žádné systematické využívání Dark Webu k vyvolávání teroru zatím nevidíme. Lze si ale představit, že by to ekonomicky dávalo smysl.

Dark Web je plný i ryze netemných věcí: využívá jej BBC, aby informace měli k dispozici i lidé žijící pod diktátorskými režimy, využívá jej Facebook, The Guardian a mnozí další. A nejen novináři, ale také protestující proti nedemokratickým režimům, utlačované minority či jen fanoušci kyberbezpečnosti, kteří sdílejí zkušenosti. Dark Web tak není jen děsivým místem, i když je děsivých

věcí plný.

Rozhodně pak není ukryt někde hluboko v nedostupné části internetu. Stačí si za minutu stáhnout zdarma speciální prohlížeč a vědět, na jakou stránku se člověk chce podívat. Některé, třeba darkwebová mutace BBC, jsou dobře známé. Jiné se z logiky věci shánějí hůř. Jinými slovy, na Dark Webu můžete být za pár minut.

Síly pořádku

Zajímavé je také to, jakým způsobem vznikají a vynucují se různé kvaziprávní normy. Ve světě, kde spolu obchodují lidé, kteří se neznají a ani znát nechtějí, se to zdálo být nemožné. V roce 2011 však jako šok vzniklo na Dark Webu tržiště Silk Road a ukázalo, že to jde. Právo nemohlo být vynucováno institucemi z reálného světa. Vznikly tak normy shora a zespoda se vytvořila pravidla zakódovaná do systému jako takového.

Etické normy shora byly na Dark Webu už od počátku. Sám autor Silk Road si dal hodně záležet na tom, aby se na jeho tržišti neprodávaly věci, které dle jeho slov ze své podstaty ubližují třetí straně. Linie je to tenká, ale v zásadě to znamenalo, že marihuana je v pořádku, dokonce i zbraně (které se nikdy neprodávaly, protože je těžké a nákladné je poslat poštou) by mohly být v nabídce, ale zakázané byly látky jako antrax či dětská pornografie. Dodnes je to častý způsob vynucování alespoň elementárních pravidel. Zatímco Silk Road už od roku 2013 nefunguje, v roce 2020 během koronavirové krize oznámilo jedno z největších tržišť, Monopoly Market, že nebude tolerovat žádné pokusy o prodej falešných vakcín či léků na koronavirus. A stále drží linku nastolenou Silk Road, kdy nepovolují násilný obsah.

Složitější je ale řešení sporů. Tady Tom Bell predikoval využití alternativního řešení, pod kterým měl

na mysli zejména využívání arbitráží. Občas se totiž stane, že zakoupené a zaplacené zboží nedorazí. Uživatelé mohou psát recenze, pokud by dorazilo zboží špatné kvality, ale co když lžou a chtějí poškodit konkurenci? Co když se skutečně cestou ztratilo?

Silk Road využívala jako rozhodce svého zakladatele. To do jisté míry fungovalo, ale problém nastal ve chvíli, kdy další tržiště neměla dobré zabezpečení, a někdo peníze vykradl. Arbitr totiž obdržel peníze a uvolňoval je, až když se transakce finalizovala. Když měl peněz dost, stal se často terčem hackerských útoků. Anebo s penězi utekl sám. Co s tím? Prvním a dodnes standardním řešením je u kryptoměn využití tzv. multisigu, tedy vícečetného podpisu transakce. Arbitr vlastní jeden podpis a jeden podpis mají obě strany transakce. K přeposlání peněz pak stačí dva ze tří podpisů. Když je vše v pořádku, arbitra nepotřebují. Pokud není, může se přiklonit k jedné straně, nebo peníze společně rozdělit.

Tento model byl ale stále citlivý na volbu arbitra. Proč by jím měl být zrovna zakladatel tržiště? Technologii multisigu tak využil téměř k dokonalosti projekt OpenBazaar. Ten mimo jiných zajímavostí nabízí tržiště arbitrů, kteří se chlubí svými zkušenostmi a nabízí služby za poplatek. Při transakci je tak možné využít služeb některého z nabízených (a kdokoliv může tyto služby začít nabízet), pokud se na něm obě strany dohodnou. Elegantní, a hlavně to funguje.

Mladý svět

Prvopočátky Dark Webu jsou starší, ale od prvního tržiště uplynulo zatím pouhých 9 let. Od té doby se tržiště významně proměnila. V porovnání se Silk Road jsou tržiště dnes více zabezpečená, využívají anonymních kryptoměn jako je Monero a nejen Bitcoin, mají anonymní podporu, multisig atd. To vše se odehrálo jen během několika let a každý další pád velkého projektu nutí tvůrce k inovacím.

Je to mladý svět, je fascinující a ukazuje, že Divoký západ může skutečně být divoký, což ale neznamená, že je bez pravidel. Zákonodárnou mocí není parlament, pravidla nastavují tvůrci tržišť, kteří je kontrolují. A díky tomu se pravidla neustále mění a vyvíjejí, a to neuvěřitelnou rychlostí.

Že se na internetu inovuje neuvěřitelnou rychlostí, o tom dnes málokdo pochybuje. Alternativního řešení sporů je na Dark Webu přehršel a neustále se vyvíjí. A Dark Web ukazuje, jak stále méně důležité je, na území kterého státu se fyzicky nacházíte. Tom Bell měl pravdu.

Mgr. Ing. Dominik Stroukal, Ph.D.

Mgr. Ing. Dominik Stroukal, Ph.D. působí jako vyučující na katedře ekonomie vysoké školy CEVRO Institut. Je hlavním ekonomem banky CREDITAS, bývalým ředitelem Liberálního institutu, specialistou na teorii ekonomických a měnových systémů, kryptoměny a ekonomiku médií.

Vysoká škola CEVRO Institut je soukromou vysokou školou práva, politologie, mezinárodních vztahů, ekonomie a bezpečnostních studií. Na českém vysokoškolském trhu působí čtrnáct let. Studentům z více než 30 zemí světa nabízí prestižní vzdělání, individuální přístup a špičkové vyučující. Vybrat si lze z bakalářských, magisterských i postgraduálních programů.

Přednáší zde elitní profesori i experti přicházející z praxe justice, veřejné správy a byznysu.

Více informací o studijních programech VŠ CEVRO Institut naleznete >>> [ZDE](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Kultura jako prestižní benefit: Proč by právní firmy měly sázet na „inteligentní zážitky“? Rozhovor s JUDr. Martinou Jankovskou](#)
- [Wolters Kluwer uvádí na český trh AI právní pracovní prostor Libra s integrovaným obsahem ASPI](#)
- [Jak ušetřit na energiích, aniž byste porušili zákon](#)
- [SLUTO DAŇOVÁ & ÚČETNÍ firma roku 2025: Kdo se letos zařadil mezi špičky oboru?](#)
- [Novela stavebního zákona, transparentní odměňování a AI v právní praxi: zveme na odborné konference Wolters Kluwer](#)
- [Zásady a principy soukromého práva jako základ moderní právní praxe. Proč má studium LLM smysl nejen pro právníky](#)
- [Kmenové listy v s.r.o. - právní rámec, převod a praktické dopady](#)
- [Executive LLM: Prestižní milník pro právní profesionály. Business Institut otevírá jarní cyklus již 1. března](#)
- [ČEZ jako první v České republice spustil 1000. dobíjecí stojan pro elektromobily](#)
- [Novinky v ASPI za rok 2025: AI, komentáře, judikatura](#)
- [D.A.S. mezi předními značkami českého trhu](#)